

18 STOTELĒ / 11 STAND / ОСТАНОВКА 18

DAUGIAU INFORMACIJOS
RASITE NUSKAITĒ
ŠĶ QR KODA

Vartai į Meilės kalną / Entrance to the Hill of Love / Врата Любви

SALDUVĒS PILIAKALNIS

Salduvės piliakalnis, kurio aukštis 10–14 m, ir jo apylinkės apipinti daugybės padavimų. Viename minima, kad kalne degusi šventa ugnis, būdavo aukojami naminiai gyvuliai, javai, net žmonės. Kitas padavimas mena kalne gyvenusius mižinus, karalaitį. Dar kitame padavime prisimenama kadaise čia stovėjusi bažnyčia. Sakoma, kad į Salduvės kalną vedęs ir vienas požemis iš Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčios. Piliakalnis literatūroje minimas nuo XIX a. vidurio, kai buvo paminėtas svarbiausiuose archeologiniuose leidiniuose, žemėlapiuose. Iš atsitiktinių radinių spėjama, kad ant kalno IX–XIII a. stovėjo medinė pilis. Buvo ir pylimas. Pili, kalną supo pelkės. Tvirtinama, kad rasta ir kūrgrindos liekanų. Iki 1935 m. Salduvės kalnas ir aplinkiniai laukai buvo Žuvinių kaimo nuosavybė. Tvarkant kaimo žemę, nutarta piliakalnį ir papėdės išdalyti sklypais. Tačiau Šiaulių miesto valdyba nupirko iš Žuvinių kaimo ūkininkų 20 ha žemės plotą. Į šią teritoriją pateko piliakalnis ir jo aplinka. Ta vietovė buvo paversta miesto parku. Šalia atsiveria gražus kraštovaizdis – Salduvės-Malavėnų tvenkinys, suformuotas iškasto durpyno plote, ir Aleksandrija. Aleksandrija dabar yra Šiaulių miesto dalis, tačiau čia išlikę visi kaimo gyvenimo ir struktūros ypatumai. Istorijos šaltiniuose rašoma, kad lietuviškos spaudos draudimo laikais Aleksandrijos sąvare rinkdavosi lietuviai inteligentai, rengdavo gegužines. Garsiosios XIX a. pabaigos Šiaulių gegužinėse, lietuvių inteligentijos susibūrimuose buvo sprendžiamos aktualios to meto tautinio sągūdižio problemos. Kartu buvo koncertuojama ir vaidinama, taip vystėsi lietuviško teatro užuomazgos. Aleksandrijoje vyko studentų, inteligentijos suvažiavimų, kuriuose buvo aptariami ir lietuviškos spaudos reikalai. Aleksandrijoje dar ir dabar gausu praeities atgarsių. 1934 m., minint Šiaulių gegužinių keturiasdešimtmetį, buvo atidengtas paminklinis akmuo su užrašu „Labora“.

Labora

Pasidariusi po kaimą galima pamatyti seniausiai Lietuvoje auginamų darželių augalų: rusvųjų viendienių (*Hemerocallis fulva*), plunksnalapių rudbekijų (*Rudbeckia laciniata*), neretai sulaukėjamųjų baltuogių meškyčių (*Symphoricarpos albus*) krūmų, guobalapių lanksvių (*Spiraea chamaedryfolia*), šermukšniolapių lanksvinių (*Sorbaria sorbifolia*).

SALDUVĒ MOUND

Salduvė mound (10-14m height) and its surroundings are woven by variety of fairy stories. One of them tells that holy fire flamed in the hill and domestic animals, corns and even people were sacrificed here. Other story tells about giants and a prince who lived in this hill. Another fairy story tells that the church once stood on this hill. It is told, that one vault took from the church of St. Peter and Paul to the Salduvė mound. In the literature this mound is mentioned from the middle of 19th century when it was noticed and described in most important archaeological publications and maps. With reference to the random findings it is thought that wooden castle stood on this hill in 9-13th century. There also was a wall. Castle and the hill was surrounded by swamps. It is stated that the remnants of kūrgrinda (hidden underwater stony road or ford across swamps) was found nearby. Salduvė mound and the fields around it was the property of Žuvininkai village until 1935. When the land of the village was administered the mound and its base was distributed into parcels. But administration of Šiauliai city bought 20 ha of the land from the farmers of Žuvininkai village.

Spiraea chamaedryfolia

Hemerocallis fulva

Šiaulių gegužinių vieta

Aleksandrijos dvaro pamatai

The mound and its surroundings were included into this territory. This area became a park of the city. The view nearby overlooks Aleksandrija and the beautiful Salduvė-Malavėnai pond which was dug in the area of peatbog. Aleksandrija now is a part of Šiauliai city, though it keeps all characteristics and structure of village life. Historical sources tell that in the times when Lithuanian press was prohibited, Lithuanian intellectuals gathered in former Aleksandrija estate, organized gegužinė (youth entertainment in the nature). In the end of 19th century the famous gegužinė of Šiauliai, gatherings of Lithuanian intellectuals also solved relevant problems of the national movement. In these gatherings people also played the instruments and performed, therefore it was the egg of Lithuanian theater. There were meetings of students and intellectuals in which the matters of Lithuanian press were discussed as well. Nowadays there are still plenty of past echoes in Aleksandrija. In 1934, forty years of Šiauliai gegužinė was commemorated and the memorial stone with the note “Labora” was unveiled. While looking out in the village, the oldest garden plants that grew in Lithuania might be seen, such as Common daylily (*Hemerocallis fulva*), Cutleaf coneflower (*Rudbeckia laciniata*) and snowberry (*Symphoricarpos albus*), which bushes become wild quite often. Also germander meadowsweet (*Spiraea chamaedryfolia*) and False spirea (*Sorbaria sorbifolia*) might be found here.

КУРГАН САЛДУВЕ

Курган Салдуве высотой 10-14 м и его окрестности овеяны многими легендами. Согласно одной из них, на горе горел священный огонь, в жертву богам приносились домашние животные, зерно и даже люди. Согласно другой легенде, на горе жили великаны, царицы. Третья легенда повествует о некогда стоявшем там храме. Говорят, что на гору Салдуве выходило одно из подземных кафедрального собора Св. Петра и Павла. Курган упоминается в литературе с середины XIX века, когда он был описан в самых важных археологических изданиях и отмечен на картах. После изучения археологических находок было высказано предположение о том, что в IX-XIII веках на горе стоял деревянный замок. Была и насыпь. Замок и гору окружали болота. Утверждается, что найдены и фрагменты вымощенной камнем тропы. До 1935 года гора Салдуве и прилегающие поля находились в собственности деревни Жувинок. При администрировании деревенской земли было принято решение о разделении кургана и его подножия на участки, однако Шяуляйская городская управа выкупила у фермеров деревни Жувинок земельный участок площадью в 20 га, который включает курган и его окрестности. Эта местность была превращена в городской парк. Отсюда открывается живописная панорама на водоём Салдуве-Малавėнай, сформированного на месте вырытого торфяника, а также на Александрию. В настоящий момент Александрия – часть города, но она сохранила все особенности деревенской жизни и структуры. В исторических источниках зафиксировано, что в период запрета литовской печати в бывшем Александрійском поместье собирались литовские интеллигенты, организовывали знаменитые в конце XIX века шяуляйские маёвки, решали актуальные для того времени проблемы национального движения, а также устраивали концерты и ставили спектакли – зарождался литовский театр. Здесь проходили съезды студентов и интеллигенции, на которых обсуждались и вопросы литовской печати. В 1934 году в честь сорокалетия шяуляйских маёвок был открыт памятный камень с надписью „Labora“. Во время прогулки по деревне можно увидеть традиционные в Литве садовые растения: рыжий красоднев (*Hemerocallis fulva*), рассечённую рубекцию (*Rudbeckia laciniata*), – встречаются и издавна выращиваемые, нередко одичавшие, кустарники: снежноягодник (*Symphoricarpos albus*), вязолистная спирея (*Spiraea chamaedryfolia*), рябинолистный рябишник (*Sorbaria sorbifolia*).

Dangaus ženklas, latv. – Laimas medis.

Geometris trikampis forma griežnīstai atspindimas stogas, dengimo, gaubimo funkcija. Taškai virš ženkla reiškia dengimo funkcija, viršūnė, Saulė, Mėnuļ, keltas Saules. Tai Saulės padēis diena.

The Sky, Laima's Tree (in Latvia).

Geometrical form of a triangle most probably reflects the Roof, the function of covering, sheltering. Dots above the sign means the Cover, the Top, the Sun, the Moon, Several Suns. This is the position of the Sun during a day.

Знак Неба, латыш. – древо Лаймы.

Посредством геометрической формы треугольника передаются скорее всего, функция прикрывтия, охота. Точки над знаком обозначают функцию прикрывтия, вершину, Солнце, Месяц, несколько солнц. Это положение Солнца днём.

